

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 0 5 2 5 0 1 1 2 M

JESENSKI ROK
ŐSZI IDŐSZAK

GEOGRAFIJA FÖLDRAJZ

≡ Izpitna pola 2 ≡
2. feladatlap

Sobota, 3. september 2005 / 80 minut
2005. szeptember 3., szombat / 80 perc

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca. Izpitni poli je dodana barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával. A jelölt két értékelőlapot is kap. A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 12 strani.
A feladatlap terjedelme 12 oldal.*

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalna obrazca).

Odgovarjajte v povedih, ne le z besedo ali besedno zvezo. Odgovore vpisujte v prostore, ki so za to predvideni, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo. **Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni lastni popravki se ovrednotijo z nič (0) točkami.**

Ob nalogah je v oklepaju na desni strani navedeno možno število točk.

Rešujte premišljeno. Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót! Semmit se hagyjon ki!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg ezt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapokra)!

*Teljes mondatokban válaszoljon, ne szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Válaszait – töltőtollal vagy golyóstollal – az erre kijelölt helyre írja! Írjon olvashatóan! **Az olvashatatlan megoldásokat és a zavaros javításokat nulla (0) ponttal értékeljük.***

A feladatok mellett zárójelben feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Figyelmesen oldja meg a feladatokat! Bízson önmagában és képességeiben!

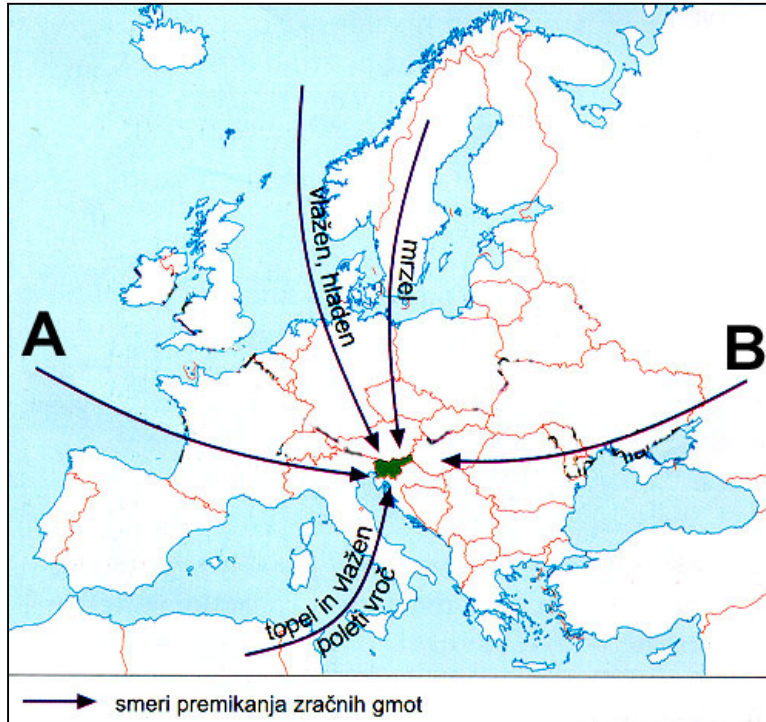
Eredményes munkát kívánunk.

D1 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

1. **Karta 1** prikazuje zračne mase, ki vplivajo na vreme v Sloveniji.

Az **1. sz. térkép** azokat a légtömegeket mutatja be, amelyek befolyásolják Szlovénia időjárását.

Karta 1 / 1. sz. térkép

(Vir: Klemenčič, M., Lipovšek, I., 2002: Geografija Slovenije, str. 26. DZS. Ljubljana)

Pravilno izpolnite **tabeli 1 in 2**, tako da **napišete značilnosti zračnih mas A in B** na **karti 1** glede na **vlažnost** in glede na **temperaturo po letnih časih**.

Töltse ki megfelelő módon **az 1. és 2. sz. táblázatot** úgy, hogy **leírja** az 1. sz. térképen az A és B **légtömegek jellegzetességeit**, tekintettel a levegő **évszakonkénti nedvességtartalmára és hőmérsékletére!**

Tabela 1 / 1. sz. táblázat

Zračne mase Légtömegek	Vlažnost Nedvességtartalom	Temperature / Hőmérsékletek	
		pozimi / télen	poleti / nyáron
A			

Tabela 2 / 2. sz. táblázat

Zračne mase Légtömegek	Vlažnost Nedvességtartalom	Temperature / Hőmérsékletek	
		pozimi / télen	poleti / nyáron
B			

(2 točki/pont)

2. Izmed naštetih bioklimatskih višinskih pasov **obkrožite** tistega, ki je **najugodnejši** za rast **vinske trte**, in **pojasnite** razlog za svojo **odločitev**.

*A felsorolt bioklíma-magassági övezetek közül **karikázza be** azt, amelyik a **legmegfelelőbb a szőlőtőke** fejlődésére, majd **indokolja meg** választását!*

Hribski pas	Dna dolin in kotlin	Alpski pas
Hegyvidéki övezet	Völgykatlanok alja	Alpesi övezet
Subalpski pas	Termalni pas	
Előalpesi övezet	Termálóvezet	

Razlog / Indoklás: _____

(2 točki/pont)

3. V **prilogi 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** so s številkami označene nekatere pokrajine. **Izpišite številke tistih pokrajin**, katerih večji del predstavlja izbrani bioklimatski pas (umestiti morate vse pokrajine).

*Az **1. sz. mellékletben** (a **2. sz. feladatlap melléklete**) néhány táj számokkal van megjelölve. **Írja ki azoknak a tájaknak a számát**, amelyek nagyobb része a kiválasztott bioklíma-övezetet képviseli (minden tájat el kell helyezni)!*

Dna dolin in kotlin Völgykatlanok alja	Termalni pas Termálóvezet	Hribski pas Hegyvidéki övezet

(2 točki/pont)

4. Napišite dve različni **naravni nesreči**, ki pogosto ogrožata pokrajino, v **prilogi 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** označeno s številko **5**. Za vsako od njiju razložite **vzrok nastanka**.

*Írjon le két különböző **természeti katasztrófát**, amely gyakorta veszélyezteti az **1. sz. mellékletben** (a **2. sz. feladatlap melléklete**) jelölt **5. sz. tájat**! Magyarázza meg mindkét katasztrófa **keletkezésének okát**!*

Naravna nesreča / Természeti katasztrófa: _____

Vzrok / Ok: _____

Naravna nesreča / Természeti katasztrófa: _____

Vzrok / Ok: _____

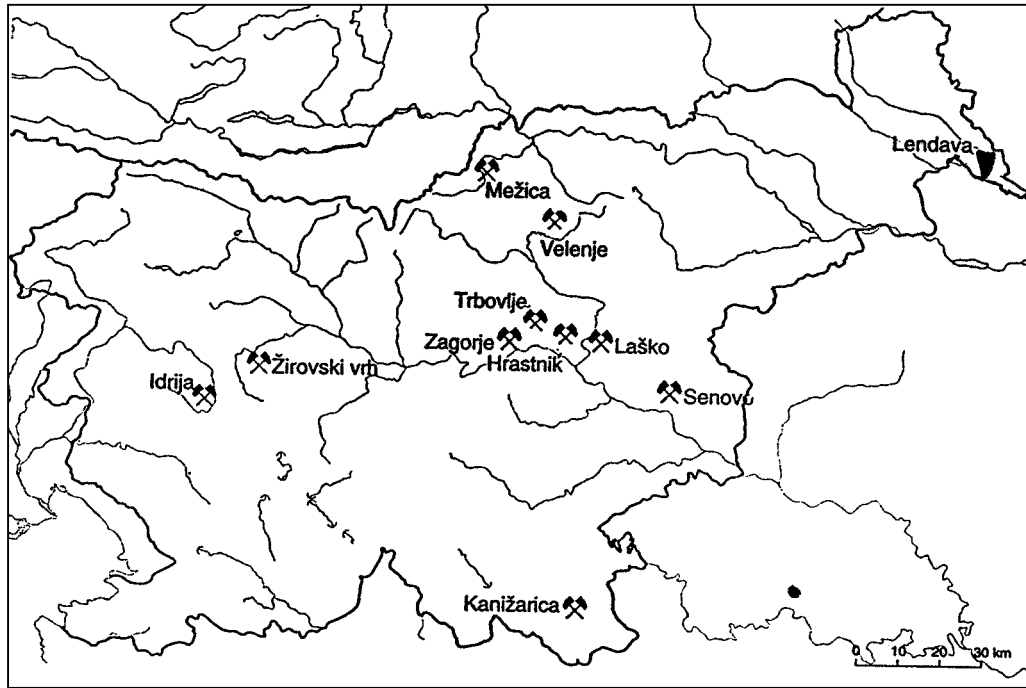
(4 točke/pont)

D2 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

5. Na **karti 2** so označena nahajališča surovin v Sloveniji. Kraju **pripišite naravno bogastvo**, ki so ga oziroma ga še vedno izkoriščajo.

A 2. sz. térképen Szlovénia nyersanyaglelőhelyei vannak megjelölve. Írja a helységnevek mellé azt a **természeti kincset**, amelyet valamikor, illetve még ma is kihasználnak!

Karta 2 / 2. sz. térkép

(Vir: Senegačnik, J., Drobnjak, B., Otič, M., 1999: Živim v Sloveniji, str. 73. Modrijan. Ljubljana)

Idrija: _____

Trbovlje: _____

Velenje: _____

Mežica: _____

Lendava: _____

(2 točki/pont)

6. Pojasnite, zakaj je večina nahajališč **fosilnega goriva** v vzhodni polovici Slovenije.

Magyarázza meg, miért található a legtöbb fosszilis energiahordozó lelőhelye Szlovénia keleti részében!

(1 točka/pont)

7. Kraju v levem stolpcu pripišite ustrezen **energetski objekt**.

*A bal oldali oszlopban lévő településekhez írja a megfelelő **energetikai létesítményt!***

_____ Vrhovo	
_____ Trbovlje	TE (termoelektrarna / hőerőmű)
_____ Krško	JE (jedrska elektrarna / atomerőmű)
_____ Doblar	HE (hidroelektrarna / vízi erőmű)
_____ Brestanica	
_____ Formin	

(2 točki/pont)

8. **Grafa 1 in 2 v prilogi 2 (Priloga k Izpitni poli 2)** prikazujeta obratovanje slovenskega elektroenergetskega sistema v hladni in topli polovici leta.

Napišite, kateri **graf** predstavlja stanje pozimi in kateri poleti, ter **pojasnite razlog** za svojo odločitev.

Az 1. és 2. sz. grafikonok a 2. sz. mellékletben (a 2. sz. feladatlap melléklete) a szlovén villanyenergetikai rendszer működését ábrázolják az év hideg és meleg időszakában.

*Írja le, melyik **grafikon** vonatkozik a téli, valamint melyik a nyári helyzetre, majd **indokolja** döntését!*

Zima / Tél: _____ Poletje / Nyár: _____

Razlog / Indok: _____

(2 točki/pont)

9. V Sloveniji bi težko našli pokrajino, ki je v zadnjih desetletjih zaradi rudarstva in industrije doživela tolikšne spremembe kakor pokrajina v **prilogi 3 (Priloga k Izpitni poli 2)**.

Imenujte slovensko pokrajino (regijo), ki jo prikazuje priloga 3, in **pojasnite tri spremembe** (prostorske ali demografske) v omenjeni pokrajini.

Nehezen találnánk Szlovéniában olyan tájat, amely oly mértékű változásokon ment át a bányászat és az ipar következtében az utóbbi évtizedekben, mint a 3. sz. mellékletben (a 2. sz. feladatlap melléklete) található táj.

Nevezze meg a 3. sz. mellékletben található **szlovéniai tájat** (régión), majd **írjon le három változást** (térbeni vagy demográfiai jelleggel), amely az említett tájat jellemzi!

Regija / Régió: _____

Spremembe / Változások:

1 _____

2 _____

3 _____

(3 točke/pont)

E1 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

10. Az alábbiakban több dunántúli település nevét soroltuk fel. **Húzza alá** azokat a településneveket, amelyek az **Alpokalja** nagytáj részei!

Pri tej nalogi so našteta imena več naselij v zahodnem delu Madžarske, v predelu Dunántúl. **Podčrtajte** imena tistih naselij, ki sodijo k makroregiji **Alpokalja**.

Győr, Szentgotthárd / Monošter, Veszprém, Kőszeg, Szalafő, Mosonmagyaróvár, Farkasfa, Felsőszölnök / Gornji Senik.

(2 pont/točki)

11. Az Alpokalja délnyugati tája az Őrség. **Írja** a táblázatba, melyik **szomszédos** országok régiói találkoznak az **Őrséggel**!

Őrség (Goričko) je jugozahodna pokrajina makroregije Alpokalja. V spodnjo tabelo vpišite, kateri regiji dveh **sosednjih** držav se stikata z madžarsko pokrajino Őrség.

Ország / država	Régió / regija

(2 pont/točki)

12. **Figyelmesen olvassa el** az alábbi mondatokat, és **karikázza be** az **IGEN** szót, ha az állítás igaz, illetve a **NEM** szót, amennyiben az helytelen!

Pozorno **preberite** naslednje povedi in **obkrožite** DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je napačna.

- A *Magyarország nyugati peremvidéke átmeneti jellegű táj Európa legmagasabb hegyvidéke és a Kárpát-medence között.* IGEN / DA NEM / NE
 Zahodno obrobje Madžarske je prehodna pokrajina med najvišjim evropskim gorovjem in Panonsko kotlino.
- B *A Kőszegi-hegység Magyarország legcsapadékosabb tája.* IGEN / DA NEM / NE
 Kőszegi hegység je najbolj namočen predel Madžarske.
- C *A jégkori kavicsstakarót a mezozoikumban a folyóvizek feldarabolták.* IGEN / DA NEM / NE
 Pleistocenski prod so reke z erozijo razrezale v mezozoiku.
- D *A táj legnagyobb folyóvize a Duna.* IGEN / DA NEM / NE
 Donava je največji vodotok regije Alpokalja.
- E *A Zala forrásvidéke Szalafő környékén található.* IGEN / DA NEM / NE
 Povirje Zale je v bližini naselja Szalafő.

(3 pont/točke)

13. **Válasszon ki** az előző szövegből **egy helytelen** állítást, majd **írja le** azt úgy, hogy **helyes legyen!**

Iz prejšnjega besedila izberite eno napačno trditev in jo napišite tako, da bo pravilna.

(1 pont/točka)

14. **Magyarázza meg** két természeti **okát** annak, miért az állattenyésztés a mezőgazdaság vezető ága az Alpokalján!

Razložite dva fizičnogeografska **razloga** za to, da je živinoreja v ospredju kmetijstva regije Alpokalja.

1. ok / vzrok: _____

Magyarázat / razlaga: _____

2. ok / vzrok: _____

Magyarázat / razlaga: _____

(2 pont/točki)

E2 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

15. **Írja a vonalra** a magyarországi városok előtti betűket **sorrendben** úgy, hogy kezdje a **legnyugatibb várost** jelölő betűvel!

Na spodnjo črto napišite črke pred imeni madžarskih mest po **vrstnem redu** tako, da boste začeli s črko **najzahodnejšega mesta**.

- A Debrecen
- B Pécs
- C Sopron
- D Zalaegerszeg

(2 pont/točki)

16. **Olvassa el** az alábbi mondatokat, és **karikázza be** az **IGEN** szót, ha az állítás igaz, illetve a **NEM** szót, amennyiben az helytelen!

Preberite naslednje povedi in **obkrožite** DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je napačna.

- A Magyarország második legnagyobb városa Szeged. IGEN / DA NEM / NE
Drugo največje mesto Madžarske je Szeged.
- B A Kisalföld legnagyobb városa Lenti. IGEN / DA NEM / NE
Največje mesto makroregije Kisalföld je Lenti.
- C Kőszeg városa az Alpokalján található. IGEN / DA NEM / NE
Mesto Kőszeg je v regiji Alpokalja.

(2 pont/točki)

17. Budapest három nagytáj találkozásánál alakult ki. **Sorolja fel** e nagytájak nevét!

Budimpešta je nastala na stičišču treh makroregij. **Naštejte** imena teh makroregij.

A _____

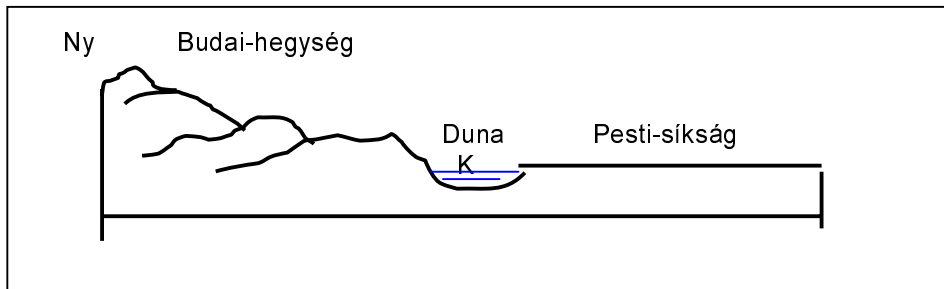
B _____

C _____

(1 pont/točka)

18. A kép segítségével **írja le** a Duna két partján húzódó **felszínforma** nevét!

Pomagajte si s skico in **napišite** imeni **reliefnih oblik** na obeh bregovih Donave.

A Duna **jobb** partján terül el a / Na desnem bregu Donave se razprostira _____

A Duna **bal** partján terül el a / Na levem bregu Donave se razprostira _____

(1 pont/točka)

19. Budapest többek között Magyarország közlekedési hálózatának is a központja. **Nevezzen meg** három különböző közlekedési lehetőséget Budapesten, majd röviden **mutassa be** mindegyiket!

Budimpešta je med drugim vozlišče prometnega omrežja Madžarske.

Imenujte tri različne možnosti prometa v Budimpešti, nato pa vse tri na kratko **opišite**.

1. sz. közlekedési lehetőség / oblika prometa: _____

Jellegzetessége / značilnosti: _____

2. sz. közlekedési lehetőség / oblika prometa: _____

Jellegzetessége / značilnosti: _____

3. sz. közlekedési lehetőség / oblika prometa: _____

Jellegzetessége / značilnosti: _____

(4 pont/točke)